

Zpráva o pokroku Chorvatska za rok 2006

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. dubna 2007 o zprávě o pokroku Chorvatska za rok 2006 (2006/2288(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 3. října 2005 o zahájení přístupových jednání s Chorvatskem,
 - s ohledem na zprávu o pokroku Chorvatska za rok 2006, kterou Komise zveřejnila dne 8. listopadu 2006 (SEC(2006)1385),
 - s ohledem na doporučení Parlamentního výboru přidružení EU–Chorvatsko ze dne 3.–4. října 2006,
 - s ohledem na závěry předsednictví Evropské rady ze dne 14.–15. prosince 2006,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. prosince 2006 o sdělení Komise o strategii rozšiřování a hlavních úkolech na období 2006–2007¹,
 - s ohledem na doporučení Parlamentního výboru přidružení EU-Chorvatsko ze dne 20.–21. března 2007,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A6-0092/2007),
- A. vzhledem k tomu, že Chorvatsko činí pokroky v oblasti politických a hospodářských kritérií a kritérií *acquis* a zasluhuje uznání za významné kroky, které podniklo v řadě oblastí, aby na základě analytického rozboru přizpůsobilo své právní předpisy,
- B. vzhledem k tomu, že za předpokladu, že Chorvatsko vyřeší nedořešené otázky a vytvoří odpovídající správní kapacitu, by měla jednání plynule pokračovat a vést ke včasnému přistoupení Chorvatska k Evropské unii, jakmile se splní veškerá kritéria a dokončí se jednání,
- C. vzhledem k tomu, že Chorvatsko by mělo učinit vše, co je v jeho silách, k provedení nezbytných reforem, aby mohla být jednání uzavřena v takové časové lhůtě, která ponechá Evropskému parlamentu dostatek času na to, aby schválil přistoupení ještě před příštími volbami do Evropského parlamentu v červnu 2009,
- D. vzhledem k tomu, že vyhlídky na přistoupení Chorvatska mají regionální rozměr, neboť jsou hmatatelným znakem toho, že v souladu se závěry zasedání Evropské rady v Soluni

¹ *Přijaté texty*, P6_TA(2006)0568.

v roce 2003 budoucnost všech zemí Západního Balkánu skutečně spočívá v Evropské unii, což potvrzují i různá usnesení Evropského parlamentu,

- E. vzhledem k tomu, že Chorvatsko výslovně podporuje evropské ambice svých sousedních zemí,
- F. vzhledem k tomu, že z předcházejících rozšíření plyne poučení, že každá země by měla být posuzována podle vlastních zásluh, že rychlost přístupových jednání by se měla řídit podle skutečného plnění kodaňských kritérií a že míra plnění těchto kritérií by měla určovat také konečné datum přistoupení,
- G. vzhledem k tomu, že Niceská smlouva neposkytuje dostatečný základ pro další rozšíření, a vzhledem k tomu, že základní podstata stávajícího návrhu Ústavní smlouvy by proto měla vstoupit v platnost do konce roku 2008, aby byly vytvořeny podmínky nezbytné pro další rozšíření a aby Unie mohla fungovat účinněji, transparentněji a demokratičtěji, což je předpokladem dalších rozšíření; vzhledem k tomu, že Komise a Rada musejí intenzivněji usilovat o vytvoření nezbytných předpokladů pro rozšíření, a zejména pro přistoupení Chorvatska k EU,
- H. vzhledem k tomu, že odpovědnost za zajištění schopnosti Evropské unie dále se úspěšně rozšiřovat spočívá na Unii a nikoli na kandidátských zemích,
- I. vzhledem k tomu, že proces prověřování byl úspěšně dokončen v říjnu 2006, načež mohla začít dvoustranná jednání s Chorvatskem o konkrétních aspektech *acquis*,
- J. vzhledem k tomu, že šest různých kapitol *acquis* bylo otevřeno a dvě, které se týkají vědy a výzkumu a vzdělávání a kultury, byly předběžně uzavřeny,
- K. vzhledem k tomu, že Komise již použila referenční hodnotící kritéria ke sledování pokroku chorvatských úřadů v rozhodujících a citlivých oblastech, jako je politika hospodářské soutěže, veřejné zakázky, volný pohyb kapitálu, spravedlnost, svoboda a bezpečnost, sociální politika a zaměstnanost,
- L. vzhledem k tomu, že úsilí Chorvatska o splnění přístupových kritérií je třeba udržet a spojit s účinnými prováděcími opatřeními a odpovídajícími mechanismy sledování,
- M. vzhledem k tomu, že pro dosažení úrovně požadované pro přistoupení k EU je rozhodující a nezbytnou podmínkou důkladná reforma veřejné správy a soudnictví i policie,
- N. vzhledem k tomu, že důkladná a objektivní analýza nedávné historie regionu, skutečné usmíření mezi různými národy a vytvoření dobrých sousedských vztahů může v zásadní míře přispět ke skutečnému procesu evropské integrace,
- O. vzhledem k tomu, že základními prvky procesu usmíření jsou stíhání válečných zločinů a opětovné začlenění uprchlíků a vysídlených osob,
- 1. konstatuje, že Chorvatsko již dosáhlo významného pokroku na cestě k přistoupení k EU;

2. v souladu se sdělením Komise o strategii rozšíření a hlavních výzvách na roky 2006–2007 (KOM(2006)0649) se domnívá, že Chorvatsko splňuje politická kritéria pro přistoupení a lze je považovat za fungující tržní ekonomiku, která by za předpokladu, že rázně provede reformní program k odstranění významných přetrvávajících nedostatků, měla být schopna vypořádat se ve střednědobém výhledu s konkurenčními tlaky a tržními silami v Unii;
3. blahopřeje chorvatským orgánům k rychlému pokroku, jehož dosud dosáhly v přístupových jednáních, zejména pokud jde o přijetí nejdůležitějších právních předpisů v rozhodujících oblastech, jako je veřejná správa, správa soudů a opatření proti korupci;
4. podporuje vládu i opozici v jejich snahách přijímat navzdory nadcházejícím volbám nutná, byť někdy obtížná rozhodnutí, zejména v oblasti politiky hospodářské soutěže a státní pomoci, a upozorňuje, že všechny tyto kroky budou nakonec přínosem pro všechny chorvatské občany;
5. žádá chorvatskou vládu, aby posílila svou schopnost provádět zákony přejaté z *acquis communautaire* do vnitrostátních právních předpisů ve všech oblastech, zejména v oblasti životního prostředí;
6. v tomto ohledu naléhavě žádá chorvatské orgány, aby řádně zohlednily obavy, které projevují místní společnosti a veřejné mínění ohledně sporných průmyslových projektů, které představují hrozbu pro životní prostředí nebo veřejné zdraví a vyzývá je, aby stanovily jasné a průhledné postupy, při nichž budou moci být informovány a konzultovány všechny zúčastněné strany a nikoli pouze investoři;
7. v této souvislosti vyzývá chorvatskou vládu, aby plně respektovala a prováděla mezinárodní dokumenty, jako je Aarhuská úmluva, a aby nakonec ratifikovala Kjótský protokol, v souladu s nedávnými strategiemi EU v oblasti životního prostředí;
8. je znepokojen klesající podporou přistoupení k EU ze strany chorvatské veřejnosti a vítá skutečnost, že vláda i opozice spojují své síly a objasňují veřejnosti hospodářský, politický, sociální a kulturní přínos přístupového procesu; vyzývá Komisi, aby zintenzívnila své informační aktivity ohledně výše uvedených přínosů;
9. zdůrazňuje potřebu rychle a účinně provádět dosud přijaté reformy, aby se Chorvatsko mohlo dále modernizovat, a tak po této stránce dále posilovat a upevňovat demokracii a sociálně tržní hospodářství; v tomto ohledu
 - a) konstatuje, že ustanovení aktu o státní službě, která zavádějí transparentnost a objektivitu do jmenování a hodnocení státních úředníků, nevstoupí do příštích voleb v platnost; dále konstatuje, že toto rozhodnutí by mohlo vytvářet dojem zpoždování v této důležité oblasti, a podporovat tak názor, že odhodlání vlády reformovat veřejnou správu není zcela upřímné, přestože ukončení politického zasahování do státní služby je pro stávající vládu nanejvýš důležité;
 - b) bere na vědomí závazek chorvatské ministryně spravedlnosti, že uskuteční, jak bylo oznámeno, plán racionalizace počtu soudů v zemi v zájmu zvýšení jejich profesionality a efektivity; připomíná ministryni, že tento proces musí postupovat souběžně se zavedením odpovídajících postupů a kritérií pro jmenování a hodnocení pracovníků v soudnictví, jehož cílem je poskytnout dostatečné záruky

profesionálního a nezávislého soudnictví; vítá v této souvislosti vytvoření pracovní skupiny pro vypracování nových rámcových kritérií pro hodnocení soudců a změnu zákona o soudech, který zavádí povinnost soudců podat majetkové přiznání a možnost převodu soudců na přetížené soudy; je přesvědčen, že nahromaděné nevyřízené případy by se měly rovněž řešit podporou alternativních mechanismů řešení sporů v zájmu dosažení účinného systému soudnictví;

- c) vyslovuje Chorvatsku pochvalu za plnou spolupráci s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY); na základě nedávných soudních rozhodnutí je však znepokojen tím, že účinné stíhání válečných zločinů by mohlo být oslabováno nepřátelstvím na místní úrovni, přetrvávajícími předsudky některých soudů proti osobám, které nemají chorvatskou národnost, a nedostatečnou ochranou svědků proti zastrašování; naléhavě žádá chorvatskou vládu, aby aktivně povzbuzovala a podporovala stíhání válečných zločinů, a to bez ohledu na národnost pachatelů; je rovněž znepokojen v souvislosti s některými iniciativami vlády, jmenovitě nabídkou vlády přispívat na náklady na obhajobu generálů ozbrojených sil, a jejím požadavkem jednat jako *amicus curiae* v případech, kterými se má zabývat Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii;
- d) zastává názor, že veškeré chorvatské instituce a strany by měly přijmout kroky proti vnímání Mezinárodního trestního tribunálu ze strany veřejnosti jako nepřátelské instituce a objasnit veřejnosti úlohu, kterou tribunál hraje při stíhání zločinů spáchaných na chorvatském civilním obyvatelstvu;
- e) konstatuje, že existuje odpovídající právní rámec v oblasti ochrany menšin, jakož i prokázaný závazek k začlenění menšin do politického systému; připomíná, jak důležité je zaručit dostatečné zastoupení těchto menšin v státních službách, v policejních složkách a v soudnictví, jakož i rovné zacházení v majetkových a hospodářských záležitostech; vyzývá, aby na všech úrovních státní správy byly vytvářeny konkrétní akční plány k dosažení přiměřeného zastoupení menšin podle ustanovení ústavních zákonů spolu s odpovídajícími ustanoveními pro monitoring;
- f) s uspokojením upozorňuje na pozitivní vývoj v procesu návratu uprchlíků a vysídlených osob; vyzývá vládu, aby navracení dále podporovala snahou o spravedlivé, účinné a udržitelné způsoby řešení problémů bydlení a zaměstnanosti, jež představují hlavní obavy případných navrátilců; žádá chorvatské orgány, aby zajistily dodávky vody a elektřiny pro všechny dotčené vesnice;
- g) vítá nový pětiletý vládní plán řešení problému zajištění bydlení pro bývalé držitele nájemních práv mimo oblasti zvláštního státního zájmu; v této souvislosti zdůrazňuje potřebu urychleného provádění nového akčního plánu s cílem vyřešit naléhavé potřeby dotčené skupiny obyvatelstva;
- h) opět však vyzývá chorvatské orgány, aby znovu otevřely lhůtu pro uznávání odpracovaných let pro osoby, které během konfliktu pracovaly v takzvané „Republice Srpská Krajina“, a aby i těm, kdo tam nežijí, umožnily požádat o uznání odpracovaných let; připomíná orgánům, že to by představovalo hmatatelný důkaz toho, že je Chorvatsko ochotné překonat nesváry, jež konflikt zanechal, a podpořit usmíření v zemi;

- i) s potěšením bere na vědomí trvale se zvyšující hospodářský růst Chorvatska založený na ambiciózním plánu reforem a na silných soukromých investicích, a doufá, že tento vývoj brzy přinese vyšší počet kvalitních pracovních míst;
 - j) připomíná chorvatským orgánům, že otevřená, konkurenceschopná tržní ekonomika je základní podmínkou pro členství v EU; nabádá je proto, aby usilovněji a rychleji prováděly dojednané cíle pro prodej menšinových a většinových státem vlastněných podílů ve společnostech a pro snížení státních dotací, zejména v loďářském a ocelářském odvětví; domnívá se, že pro otevření chorvatského trhu pro zahraniční investory a poskytovatele služeb je třeba učinit více a že se jim musí zajistit stejné podmínky jako chorvatským účastníkům; apeluje na Chorvatsko, aby povolilo za pomoci plného a vhodného využití svých stávajících postupů nákup nemovitostí občanům EU s výjimkou vyňatých oblastí; připomíná, že výše uvedené cíle jsou již obsaženy v dohodě o stabilizaci a přidružení s Chorvatskem;
 - k) vyzývá chorvatskou vládu, aby posílila své administrativní kapacity a mohla tak intenzivně využít nástroje předvstupní pomoci;
10. vyjadřuje Chorvatsku pochvalu za kladnou a vedoucí úlohu, kterou hraje v jihovýchodní Evropě, a vítá činnosti chorvatské vlády v jejím současném postavení jakožto úřadující předsedající země v Procesu spolupráce v jihovýchodní Evropě; vyzývá Chorvatsko a jeho sousední státy, aby s konečnou platností urovnaly nevyřešené spory ohledně hranic;
 11. naléhavě žádá zejména chorvatskou a slovinskou vládu, aby využily všech dostupných možností s cílem dosáhnout dohody ve všech svých dosud nevyřešených hraničních sporech a braly v úvahu dosud uzavřené dohody a závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 17.–18. června 2004, a vyzývá je, aby se vyvarovaly jakýchkoli jednostranných akcí, které by tuto dohodu mohly poškodit;
 12. požaduje, aby v případě, že se nepodaří nalézt řešení otevřených hraničních sporů se sousedními zeměmi, bylo využito dobrých služeb třetí strany;
 13. vyzývá Komisi, aby v Chorvatsku i na celém Západním Balkáně nadále povzbuzovala a podporovala široce založený proces pravdy a usmíření a aby tento proces v případě potřeby zahrnoval i další sousední země; pevně věří, že tento proces by měl zahrnovat i občanskou společnost, politické subjekty a kulturní osobnosti a že by měl vytvořit základ pro trvalý mír a stabilitu v regionu; domnívá se, že tento proces usmíření musí být zaměřen zejména na mladé lidi a že by měl zahrnovat důkladné přezkoumání školních učebnic a osnov studia dějepisu;
 14. podporuje v tomto ohledu všechny snahy ze strany chorvatské občanské společnosti o zapojení veřejnosti do diskuse o nedávné minulosti Západního Balkánu a o zvýšení povědomí veřejnosti o této minulosti; zdůrazňuje, že chorvatské nevládní organizace jsou základní a nedílnou součástí skutečně pluralitní společnosti; vyzývá chorvatskou vládu, aby podporovala vzdělávání v oblasti nedávné historie, které napomáhá rozvoji vzájemného porozumění;
 15. vyzývá nové členské státy, aby sehrály aktivní úlohu na cestě Chorvatska k přistoupení a umožnily Chorvatsku, aby využilo jejich zkušeností s reformami;

16. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států a Republiky Chorvatsko.